

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ
опічна конференція
«Актуальні питання теорії та практики психолого-педагогічної підготовки фахівців
в умовах сучасного освітнього простору»
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
КАФЕДРА ПЕДАГОГКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

Матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції

*«Актуальні питання
теорії та практики
психолого-педагогічної підготовки
фахівців в умовах сучасного освітнього
простору»*

24 квітня 2024 року

м. Харків

УДК [378.147:378.091:159.98](063) А 43

Актуальні питання теорії та практики психолого-педагогічної підготовки фахівців в умовах сучасного освітнього простору:

Матеріали X Науково-практичної конференції, 22 квітня 2024 р.

Харків: ХДАФК, 2024. 72 с.

У збірнику представлено тези доповідей науково-педагогічних працівників та здобувачів освіти, в яких відображено стан, проблеми та перспективи психолого-педагогічної підготовки фахівців в умовах сучасного освітнього простору й воєнного стану в Україні.

Для здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників, тренерів, науковців та фахівців в сфері соціології, психології, педагогіки, філології, фізичної культури та спорту.

**Електронне видання збірника тез конференції
Матеріали подаються в авторській редакції**

Редакційна колегія:

Головний редактор:

Ткачов Сергій Іванович – завідувач кафедри педагогіки та психології ХДАФК, доктор педагогічних наук, професор, відмінник освіти України.

Члени редколегії:

Павлик О.М. – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та психології ХДАФК.

Лобода Світлана Миколаївна – доктор хабілітований, професор, Університет природничих наук у Варшаві, республіка Польща

Туріщева Людмила Василівна – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та психології ХДАФК.

Маренич Ганна Владиславівна – викладач кафедри педагогіки та психології ХДАФК,

© Харківська державна академія фізичної культури

© Кафедра педагогіки та психології ХДАФК

© Автори тез

низький	46,7	20,0	-26,7	45,8	45,0	-0,8
---------	------	------	-------	------	------	------

Висновки. Результати дослідження демонструють високу ефективність процесу фізичного виховання здобувачів, що ґрунтується на народних традиціях.

Перспективи подальших досліджень полягають у виявленні нових форм і засобів фізичного виховання та оздоровлення студентської молоді, розробку методик особистісного вдосконалення здобувачів засобами фізичної культури.

Список використаних джерел

1. Кошелева О.О., Скрипченко І.Т. Інноваційні технології в системі фізичного виховання студентів ЗВО: методичні рекомендації. Дніпро: Журфонд, 2021. 46с.

2. Інноваційні технології фізичного виховання студентів: навч. посіб. За заг. ред. Вихляєва Ю.М. КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2018. 543 с.

3. Самоха Р.А. Інноваційні технології фізичного виховання студентів педагогічних університетів із застосуванням народних традицій : автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.07. АПН України. Ін-т пробл. виховання. К., 2007. 20 с.

ТИМОЩУК Г. В.

*канд. пед. наук, викладач кафедри
педагогіки і психології
Інституту підвищення кваліфікації
спеціалістів фармації Національного
фармацевтичного університету*

ШВАРП Н. В.

*канд. пед. наук, доцент кафедри
педагогіки і психології
Інституту підвищення кваліфікації
спеціалістів фармації Національного
фармацевтичного університету*

ФЕСЕНКО В. Ю.

*канд. істор. наук, доцент, завідувач
кафедри педагогіки і психології
Інституту підвищення кваліфікації
спеціалістів фармації Національного
фармацевтичного університету,*

ІНДИВІДУАЛЬНА РЕФЛЕКСІЯ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ

Вступ. Функціонування сучасної системи освіти в Україні значною мірою зумовлено тотальною цифровізацією, стрімкими темпами розвитку

інформаційно-комунікаційних технологій та вимушеним дистанційним навчанням. Зважаючи на це, питання пошуку методик і дидактичних прийомів, які б відповідали викликам сьогодення та забезпечували дієву індивідуальну рефлексію як показника суб'єктності та потужного рушія розвитку професійної культури майбутніх фахівців є дійсно актуальним.

Дослідженню теоретичних і практичних аспектів рефлексії в умовах дистанційної освіти присвячені праці Т. Артюх, О. Башкір, А. Бізяєвої, М. Боритко, А. Захарової, А. Іващенко, В. Логвіненка, О. Лучанінової, Т. Лутаєвої, Р. Павелків, В. Радул, О. Сорокіної, Р. Чубука, О. Шевцової та ін.

Разом з тим існуючі наукові здобутки потребують певного узагальнення, що і склало **мету даної роботи**.

У дослідженні було використано теоретичні **методи дослідження**: аналіз, узагальнення та порівняння.

Результати дослідження. Поняття «рефлексія» походить від латинського «reflexio» і трактується як «повернення назад». Його можна розуміти як роздум і як дослідження пізнавального акту.

Аналіз існуючих наукових розвідок щодо проблеми рефлексії дозволяє виділити наступні аспекти її розгляду:

- дослідження творчого та теоретичного мислення пов'язані з класичною німецькою філософією та представляють рефлексію як особистісний компонент мислення, за допомогою якого суб'єкт здатний простежити рух власних думок у процесі пошуку рішення, а також оформити його в певний план;

- індивідуальна рефлексія «включається» у відповідь на міжособистісну взаємодію та відіграє певну роль у розвитку діяльності рефлексуючого;

- вивчення рефлексії у контексті саморегуляції самосвідомості передбачає розгляд її як психологічного механізму, за допомогою якого змінюється індивідуальна свідомість.

Сучасні науковці, досліджуючи рефлексію в освітньому процесі, витлумачують її суть як самоаналіз людиною власної діяльності та її результатів (О. Башкір); головну рушійну силу саморозвитку особистості та його основний механізм (А. Іващенко); важливий етап онлайн заняття для підбиття підсумків, а також визначення очікувань здобувачів освіти від навчання (Н. Лебідь, Ю. Бреус) [1, с. 238].

У структурі зазначеної категорії виділяють рефлексію викладачем і рефлексію здобувачем освіти; за формою діяльності її поділяють на фронтальну, індивідуальну, групову та колективну [1, с. 240].

Розглядаючи індивідуальну рефлексію, слід зазначити, що дослідники її поділяють на: рефлексію діяльності, рефлексію емоційного стану та рефлексію змісту навчального матеріалу.

Для здійснення здобувачами вищої освіти рефлексії власної діяльності та взаємодії наприкінці онлайн заняття доцільно використовувати наступні

прийоми формування критичного мислення: «Фішбоун», «Рефлексивна мішень», «Сенкан», «Незакінчене речення», «Стратегія 3-2-1» (задайте 3 питання, дайте 2 зауваження, залиште 1 пропозицію) [1, с. 239] та ін.; для рефлексії емоційного стану: «Кольорограма заняття», «Квітка для...», «Із заплющеними очима», «Комплімент», «Палітра емоцій», «Біля каміну», «Коло вибору» та ін.; для рефлексії змісту навчального матеріалу: анкетування за допомогою Google-форм, «Дерево рішень», «Кластер», «Закінчи фразу...», «Кошик ідей», «Світлофор», «Ліхтарик» та ін.

В умовах дистанційної освіти дієвість реалізації індивідуальної рефлексії забезпечується засобом сервісів Mentimeter, Kahoot!, за допомогою віртуальних дошок Migo, Padlet та ін.

Висновки. Таким чином, рефлексивна діяльність в умовах дистанційного навчання сприяє розвитку аналітичного мислення, розкриттю творчого потенціалу та формуванню професійної самосвідомості здобувача вищої освіти. Під її впливом відбувається критичне осмислення власної діяльності, порівняння мети та отриманих результатів, розуміння відповідних недоліків і переваг індивідуального процесу пізнання.

Список використаних джерел

1. Лутаєва Т. В., Артюх Т. О. Рефлексія в дистанційному навчанні: дієві методики та прийоми. *Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика*: Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 16-18 березня 2023 р.). Х. : ХНПУ імені Г.С.Сковороди, 2023. С. 237-240.

ГАННА МАРЕНИЧ

*викладач кафедри педагогіки та психології
Харківської державної академії фізичної культури
Харків, Україна*

Обізнаність в питаннях психічного здоров'я та копінг-стратегії подолання труднощів у здобувачів вищої освіти-спортсменів під час військових дій в Україні

Вступ. Спортсмени під час отримання вищої освіти є унікальною групою населення, яка стикається з тиском, спрямованим на досягнення успіхів у навчанні та спорті, що призводить до потенційних проблем з психічним здоров'ям, таких як тривога, депресія та вигорання (Martinsen & Raedeke, 2021). Цей тиск ще більше посилюється під час війни та соціальних заворушень. Військові дії, що тривають в Україні, суттєво вплинули на життя молодих людей, у тому числі зво-спортсменів. Зростання стресу, невизначеності та переміщення, пов'язані з військовими діями, можуть загострити існуючі проблеми психічного здоров'я та створити нові.

Актуальність: Психічне здоров'я є критично важливим аспектом загального благополуччя, і нехтування ним може мати згубні наслідки для спортивних результатів, академічної успішності та загальної якості життя.